

le. Daar geldt dezelfde regel als in Vlaanderen nl. dat de gemeente eigenaar is van het pand en de gemeenschap voor 60% in de bouwkosten tussenkomt. In dat kader werd onlangs de speelruimte van het Nouveau Théâtre de Belgique o.l.v. Henri Ronse, gelegen aan de Viaduktstraat te Elsene, door de gemeentelijke overheid aangekocht. Henri Ronse, die reeds meer dan tien jaar de Brusselse leegstand bespeelt, bracht o.a. in 1983 teksten van Maeterlinck in de vervalten, door Horta gebouwde magazijnen 'Wauquez'. Mede hierdoor werd het gebouw onder de aandacht van de publieke opinie gebracht, met restauratie voor een stripmuseum als gevolg. Aan de Viaduktstraat zelf wil hij een 'trefcentrum voor kunsten' bouwen, waarin twee zalen gesitueerd zijn tussen diverse tentoonstellingsruimten. Het centrum bevat een polyvalente zaal voor 200 toeschouwers en een zaal met vaste tribune voor 151 personen, uitgerust met een scène en een toneeltoren. De scène is slechts 6,40 meter diep maar heeft twee ruime zijtonelen. Een tweede project ligt klaar voor de verbouwing van een pand dat men bespeelt aan het Martelarenplein in het hartje van Brussel, nl. de vroegere bioscoop L'Etoile die in de Nieuwstraat uitgeeft. Hier zou ook een frontale scène met toneeltoren in gebouwd worden, echter zonder zijtoneel en achtertoneel, en zonder communicatie naar de Nieuwstraat. De zaal zou toegang verlenen aan ca. 500 toeschouwers. Eigendom van de stad Brussel, zal het dus bij de reeks dossiers gevoegd worden die wachten.

De Franse Gemeenschap zelf is eigenares van Le Plan K, Le Botanique, Les Halles de Schaerbeek en Le Théâtre Varia. Zij is mede-eigenares van Le Théâtre National de Belgique. Plannen voor nieuwe aankopen of bouwprojecten zijn er niet, behalve voor Plan K en voor de Hallen van

Schaerbeek. Zo zal in Plan K op de vierde verdieping een vrije, experimentele theatteruimte gebouwd worden. De Hallen van Schaerbeek, die onlangs gerestaureerd werden zonder rekening te houden met functies zoals verwarming, akoestische isolatie en theateraccommodatie, zullen binnenkort verder afgewerkt worden. In samenwerking met de ontwerpers heeft de administratie van de Franse Gemeenschap werkbezoeken gebracht aan de belangrijkste hedendaagse theaters.

Aan Vlaamse kant valt de bevoegdheid onder de administratie van de diensten voor Volksonwikkeling van het Ministerie van Cultuur.

De Vlaamse Gemeenschap is eigenares van de trefcentra die ze aangekocht heeft binnen de 19 gemeenten. Van de twaalf erkende centra, zijn er twee uitgerust met de nodige theater technieken voor kleinschalige voorstellingen, nl. Ten Weyngaert in Vorst en de Vaartkapoen in St-Jans-Molenbeek. "Men probeert," zegt de heer Passchiersen, "te rationaliseren."

Verder is de Vlaamse Gemeenschap eigenares van drie theatergebouwen: de Ancienne Belgique, de Beursschouwburg en het CBA-theater te Anderlecht. Deze laatste wordt momenteel verbouwd tot een receptief centrum voor amateurtoneel in Vlaanderen, waar ook het Brusselse centrum te gast is. Het betreft hier een frontale zaal met gedeeltelijke toren met trekken.

De verdere afwerking van de Ancienne Belgique zal waarschijnlijk volgend jaar van start gaan en omvat o. a. verbetering van zaalakoestiek en geluidsisolatie, de bouw van het podium (18 op 13 meter diepte, met scèneopening van 12 meter) met ingerichte toneeltoren van ca. 20 meter hoog, de bouw van een polyvalente ruimte en een cafetaria. De Beursschouwburg krijgt langs de aangrenzende Karper-

brug een loskade en lift. De zaal zelf blijft qua grootte en speelvlak ongewijzigd: men wil enkel de vloer in de gepaste helling brengen in functie van de zichtlijnen. In een tweede fase zal de inkom vernieuwd worden en de benedenverdieping ingericht als polyvalent zaaltje van 10 op 14,50 meter en 7 meter hoog.

Bij de A.B. is architect Werner De Bondt er in geslaagd te voorzien in ruimtelijk twee volwaardige zalen met de gepaste infrastructuur voor diverse theatervormen voor de toekomst. De Beursschouwburg, die op het vlak van theater en beeldende kunsten nieuwe vormen promoot, heeft hier m.i. een kans laten liggen om deze dialoog door te trekken naar de architectuur.

Slotsom

1. Bij de aankoop of vernieuwbouw door de overheid, is er geen sprake van enig beleid: de overheid bevestigt toevallig ontstane situaties, nadat de gezelschappen zelf reeds zwaar geïnvesteerd hebben in het gebouw. Er ontbreekt een studie over leeg- en welstand der gebouwen, en over socio-culturele infrastructuur. De versnippering op het gebied van de beleidsfuncties (theatergebouwen zijn eigendom van zeer verschillende beleidsinstanties) maakt elke vorm van theaterbeleid onmogelijk.

2. Bij het opstellen van het bouwprogramma overwegen te veel de plaatselijke noden van het gezelschap, zodat vaak de ééndimensionale ruimte-indeling bestendig wordt. Architectuur moet mogelijkheden op lange termijn creëren.

3. Er wordt te weinig geïnvesteerd in de eigenlijke speelruimte van het theater, in verhouding tot de publieksruimte. Hierdoor zijn de scènes overal aan de kleine kant, en niet voorzien van de noodzakelijke neventonelen. Danstheaters (zoals *Rosas* bijvoorbeeld) die een heel brede scène nodig hebben, blijven in de kou staan, en de receptieve theaters als het Kaaitheater en La Botanique zitten met artistieke moeilijkheden van programmering.

Men wordt steeds veeleisender op het gebied van de techniek en de uitrusting. Deze eisen hebben een grote impact op de afwerking van het gebouw, en daardoor een keerzijde: ze tasten tegelijk de artistieke bruikbaarheid aan van de architectuur. Het zoeken naar het evenwicht tussen deze technieken en de theatraliteit lijkt me een belangrijk thema voor discussie.

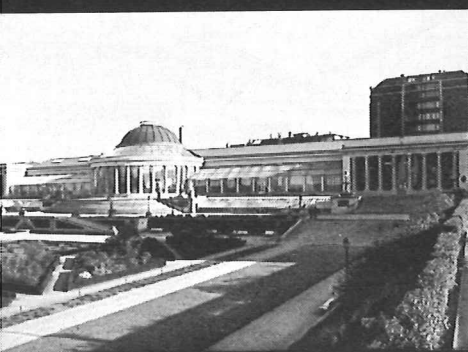
Luc Dhooghe

Théâtre Poème

Théâtre de Vaudeville

Le Botanique

Halles de Schaerbeek